

I. Mánngalágan dieđut:

Vearrogeatnegasat geat leat oastán eanadállodoalu dahje vuovdeopmodaga 2022:s, galget máhcahit skovi RF-1013.

Galgá almmuhit supmiid mielkeeriid vej. vuovdimis. Galgá earuhit gaskal eriid maid lea vuovdán stáhtii ja eriid maid lea vuovdán priváhta olbmuide.

II. Galle ealli leat doalus

Girjedoallolága 01.12.2004 lánkaásahusa § 6-1 mielde leat girjedoallogeatnegasat gohččojuvvon duodaštít gálvorádjosis "čielggaduvvon bajásbidjamiin" (gálvorádjolistu) mii lánkaásahusa lea čilgejuvvon. Listtus galgá ee. boahit ovdán juohke gálvvu árvu, ja dárbbaslaš čielggadeamit mat čájehit movt dát de leat meroštallon.

III. Areálageavaheami birra dieđut

Deike fievrreduvvo bajilgovva láigohan, láigohuvvon ja gilvon areálas, ja galle dekára leat geavahuvvon daid šattuide mat 125-128 boasttain namuhuvvojit.

IV. Dieđut orrunovttadagaid birra dan dálus mii adno dahje galgá adnot láigoheapmái

Jus viessu mii dábálaččat geavahuvvo ealátviessun, láigohuvvo muhtun áigodahkii, de váldo datge dása mielde.

V. Ovdeš ovddossirdon vuollebáhčaga atnin orrunviessu

Boasttaid 201 - 209 galgá atnit dušše jus gáibiduvvo geasus orrunviesu "jodíheami" ovdeš ovddossirdon vuollebáhčagis 1995 - 2004 áigodagas.

Boasta 201 Jahkeboadus eanadoallu

Lohku vižžo ealáhusdieđáhusa 0402E boasttas. Lohku čájeha ealáhusa netto bohtosa.

Eanadoalu vásttolaš fitnodaga vejolaš badjebáhčaga/vuollebáhčaga oassi váldo dás mielde.

Boasta 203 Dása lasihuvvo dán jagáš vuovdedoalu positiivva vearrogeatnegas sisaboahču, mii vižžo RF - 1177

Eanadoallu 554 boasttas. Vej. oassálastilivdnejuvvon vuovdeovttasoamasteami oktan oassálastimearrideamin(RF-1221 140 badjebáhčaga/vuollebáhčaga oassi čállo dása.

Boasta 204 Dása lasihuvvo dán jagáš guolgaealliealáhusa badjebáza

Boasta 205 Dása lasihuvvo vejolaš mákson buohcanruhta bajábealde namuhuvvon ealáhusaid personsisaboahču vuodul.

Boasta 206

Dás mearkkaša nolla dahje negatiiva submi ahte ii leat vuoddu geassit ovdeš ovddossirdon vuollebáhčaga mii lea ássanviesu jodíheames.

207 boasta

Dás gessojuvvo dán jagáš eanandoallogeasus mii vižžo 438 boasttas.

208 boasta

Jus 208 boastta submi šaddá positiivan, de sáhtá ovdeš ovddos sirdon vuollebáza gessot nu ollugo submi gierdá. Dát meroštallo 209 boasttas ja submi fievrreduvvo 209c bostii.

VI. Meroštallat ássanviesu "jodíheame" ovdeš ovddossirdon vuollebáhčaga dan oasis mii sáhtá jagáš sisaboadus váldot gessosiin.

Boasta 209 Dás meroštallo ovdeš ovddossirdon vuollebáhčagis dat oassi maid dán jagi sáhtá atnit. Dát ii sáhte leat badjel báhcán oasis ávkkálaš eanandoalu-/vuovdedoallo- ja náhkkeallosisaboahču, mas lea gesson eanandoallogeasus (209c boastta submi), iige dat sáhte leat badjel dábálaš sisaboahču (ovdal ovddossirdon vuollebáhčaga gessosa, 209b boastta. Dat mearkkaša ahte jus a boastta lohku (ii adnon ovddossirdon vuollebáhčagiid submi) lea vuolibut sihke b boastta ja c boastta, de fievrreduvvo a boastta lohku d bostii. Jus b ja/dahje c boastta logut leat vuolibut a boastta, de fievrreduvvo vuolimus lohku d bostii. 209d boastta submi

fievrreduvvo sisaboahču- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa bostii 3.3.11 ja šaddá jagáš dábálaš sisaboadus njuolga gessosiin.

VII. Bajilgovva ássandálu "doaimma" ovddossirdon vuollebáhčagis.

Boasttat 220 a - c

Boasttat galget addit bajilgovva ovddit jagiit báhcán anekeahtes ovddossirdon vuollebáhčagiid, mat adnojit jagi botta, ja man ollu vel báhcá mañjellii atnit.

VIII. Dieđut dáluealáha ja ealátviesu birra

Jus visot dieđut ealátviesu birra leat ovdal addon, eaige leat rievdadusat dán jagi, de ii galgga russestit. Jus dáluealátšiehtadusas boahču ovdan ahte dáluealátoažžu galgá máksit visot goluid mat gusket ealátviesu dollui, de leat dušše 244 - 247 boasttat leat guoskevaččat.

Boasta 242

Boasta galgá dušše devdot jus viessu lea anus ealátšiehtadusa mielde, dahje dat oanehisáiggi geahčen galgá váldot atnui ealátviessun.

Boasta 243 2008:s bohte odđa njuolggadusat ealátviesu-/ásodaga láigohanárvvu meroštallamii.

Gustojeaddji láigoárvomáksinmearit leat Vearrodirektoráhtta 2022 tákserennjuolggadusaid, § 3-2-4:s

Njuolggadusat: Adnoareála lea visot areála olgoseinniid siskkoalbealde mii lea bierggastuvvon dálloatnui, unnimusat 190 cm dáhkeallogadain. Areálii gullet skugga, feaskárat, olgofeaskkir je. ja bierggastuvvon lanjat gealláris ja lovttas.

Jus viesus/ásodagas ii leat basadan/riššolatnja dahje hivsset, de vuoliduvvo láigoárvu 25 %:in.

Jus dáluealátoažžu ja doalloaddi orruva seamma viesus/ásodagas, de galgá dáluealátoažžu láigoárvu, meroštallon mañemuš šablonaárvvuid mielde, vuoliduvvot 40 %:in. Dáluealátaddi oažžu

dáid háviid 60 % gessosa viessogoluin (doaimba ja bajásdoallan).

Boasta 247

Dás ovdanbohtá ealátaddosiid submi, mii galgá raporterejuvvot a-diedáhugas.

X. Vuovdedoallu - rehketoallooassi fitnodagaide ja ráhkadusaide

Dása fievrriiduvvo oppalašgovva vuovdedoalloealáhusa brutto doaimbasisabođuin ealáhusdiedáhusa 3000-3900 boasttain.

Maŋŋel gessosa doaimbagoluin 268 boasttas bohtá doaimbabođu ovdán 269 boasttas.

Oasusserviin ja serviin main lea oassálastimerostallan mat eaggádit vuovddi, lei

2019 maŋemus jahki go lei gaskamearalaš merošteapmi.

Boasta 270 Boasta ii leat áigeguovdil

oasusfitnodagaide. Dása fievrriiduvvo biomássa-/muorrabuvttadeami šablongameroštallon sisabohtu vejolaš sirdima (válljenfriddja) geasus eanadollui, lasihan dihte eanandoallogessosa vuodu. Boastta galgá deavdit vaikko vuovdedoallu ii gustohuvvo gaskamearremearrideami. Šablonga- meroštallon sisabohtu maid sáhtá sirdit, galgá maksimálat meroštallot 55%:i muorra/ biomássa buvttadeami bruttosisabođu. **Boasta 272** Boasta guoská sidiide guđet atnet Ealáhusdiedáhusa 1 dahje Ealáhusdiedáhusa 5. Sii galget dán boasttas geassit/lasihit daid supmiid mat leat fievrriiduvvon 3890 bostii sisabohtofievrreapmi dahje 7890 bostii vuoto- ja massinkonttus geasusfievrreapmi.

Boasta 273 Go vearromáksi addá sisa ealáhusdiedáhusa 2, de ferte dán boastta atnit go galgá divvut erohusaid mat leat gaskkal rehketoallolaš ja verolaš árvvuidd, ruovttoluotta fievrredit reantuid mat leat fievrriiduvvon ealáhusdiedáhussii, divvut vearuhis sisabođu/geasusvuoigaduvvama haga goluid j.e.

Oasseváldiide fitnodagain oassálastimearrideamiin mas ain lea gaskamearremearrideapmi, galgá submi sirdot RF - 1220 101 bostii.

Oasusfitnodagaide dáfus sirdo submi 345 bostii.

XI. Earenoamáš juohkin muorračuohppamis luondduroasuid maŋŋel

Njuolggadusat movt juohkit earenoamáš muorračuohppamis luondduroasu geažil omd. buollimis, bieggadoajáhagas, gobbáfalleheami j.s. leat fámoahuhtojuvvon 2017 sisabohtojagi rájes.

Vuovdeeaiggáidida guđet 2016 ja jagiid dan ovdal leat juogadan, galgá earenoamáš muorračuohppama netto badjebáza juogaduvvot nu ahte juohke jagi lasihuvvo jahkesisabohtui dat submi mii vástida 1 1/2 jagi šattu, gitta dassá go olles sisabohtu mii guoská vahátmuoraid čuohppamii lea sisabohtun váldon mielde. Jahkásaččat galgá sisabohtun čállit unnimusat 10 000 ru. juohkinsupmis. Dábálaš čuohppama badjebáza + earenoamáš čuollama badjebáhcaga oassi, dahká vuovddi jahkesisabođu.

Jus vuovdeeaiggát guhte lea ožžon juogaduvvot sisabođu earenoamážit, sirdá vuovdeopmodaga ovdal go ollislaš vahágahtton mearri lea mielde go vuovddi jahkesisabođu mearrida, de lea vuovdeeaiggát geatnegahtton váldit mielde olles báhcán submi jahkesisabohtun, dan maŋemus sisabohtojagis goas jođiha vuovddi.

Doallan dihte rehketoallu veartkehtes čuohppama oasis maŋŋel luondduroasuid, de lea ráhkaduvvon bajásbidjan mii čájeha man olu lea jagis sisabohtočállon, ja man olu lea báhcán maŋit sisabohtočállimii, vrd. 281-283 boasttaid.

XII. Meroštallat adnon vuovdefoandda vearrogeatnegas oasi

Almmolaš doarjja galgá sisabohtofievrreduvvot ealáhusdiedáhusa 3400 bostii, seammásgo submi manna vuovdefoandakontui. Visot supmit mat biddjojot vuovdefoandakontui, galget ealáhusdiedáhugas fievrreduvvot gollun 7700 bostii. Dat guoská maidai almmolaš doarjagiidda.

Bajilgovva dás čájeha movt meroštallat ollislaš vearrogeatnegas sisabođu, mat leat mákson vuovdefoanddas ja almmolaš doarjagiin. Sisabohtosubmi galgá biddjot ealáhusdiedáhussii.

Luvvejuvvon vuovdefoandarudat mat adnojot vuovdešaddui ja vuovdeluottaid

ráhkadeapmái ja divodeapmái, vuovdebiiluohtaid geassedivodeapmái, birasdoaimmaide je. Váldojit dábálaččat sisabohtun 15 proseanttain.

Geahča lagabut Finánsadepartemeantta vearrologa § 8-2-1 lánkaásahusa.

Boasta 301

Máksujuvvon supmit vuovdefoandakonttus dakkár ulbmiliidda mat fátmastuvvojot belohakkii vearrolovvema njuolggadusaide, galget fievrreduvvot sihke a bostii ja b bostii.

Boasta 302

Vearroovddu sáhtá addit dušše adnon ovddeš gesson ja mákson vuovdefoandarudain. Visot doarjagat fertejit gessot ovdal vearroovddu meroštallama. Dán bostii fievrriiduvvojot almmolaš doarjagat mat jagis leat bohtán vuovdefoandakontui, ja mat leat addon seamma doaimbabiijuide mat jagis leat mákson vuovdefoandarudaiiguin 301 boasttas.

Boasta 303 Dás bohtá ovdán vearroovddu meroštallanvuoddu.

Boasta 304

Dása fievrriiduvvo meroštallon vearroovdu.

Boasta 305 Submi galgá dása fievrreduvvot go sisabohtojagis lea bohtán almmolaš doarjja vuovdefoandakontui dakkár investeremii mii lea ovddit jagiid dahkkon, ja mas ovddit jagiid lea meroštallon vearroovdu.

Boasta 306 li galgga addot vearroovdu daid adnon vuovdefoandarudain maid almmolaš doarjagat gokčat maŋŋel. Go dohkkehuvvon doaimbabiija almmolaš doarjja máksu vuovdefoandakontui, ja ovddit jagiid lea meroštallon vearroovdu seamma doaimbabiija adnon vuovdefoandarudai, de ferte vástideaddji proseanta mii foandarudat meroštallui vearuheapmin, meroštallot dan almmolaš doarjagis, ja lasihuvvot vearrogeatnegas sisabohtun dán boasttas. 305 boastta submi galgá dán meroštallamii vuodđun.

Jus seamma ulbmilii lea addon doarjja mii lea seamma olu dahje eanet go adnon vuovdefoandarudat, de máchahuvvo olles ovddeš meroštallon vearroovdu.

Go lea juo máchahan vearroovddu, de galget doarjarudat mat maŋŋel leat

vuolggahuvvon vuovdefoandakonttus, verolaččat meannuduvvot vuovdefoandaruhntan (mas sáhtta addit vearroovddu, jus dat adnojit dan ulbmili mat dán eavttuid devdet).

Boasta 307 Jus dán jagis lea mákson ruhta vuovdefoandakonttus dakkár ulbmiliidda mat eai vuoigadahte vearroovddu, de fievrriiduvvo dat dása.

Boasta 308

Dat submi mii dás boahá ovdan, lea mielde 507 boastta XIX oasis, vej. RF - 1177 266 boasttas ja RF-1175 (vej. RF- 1167 dahje RF-1368) 3900 boasttas.

XIII. Čielggadit opmodatárvvuid mat laktásit vuovdeopmodahkii

Ekonomalaš jodihanveara vuovdeopmodaga opmodatárvu ja opmodatárvu eará opmodatárvuin mat laktásit vuovdeopmodahkii, meroštallojit sierralaga, ja dat galget fievrreduvot vearrodieđáhussii/fitnodatdieđáhussii iešguđet boasttaide.

Dan ekonomalaš jodihanveara vuovddi opmodatárvu lea čállon ovdagihitii devdon sisaboahito- ja opmodatvearu vearrodieđáhussii. Opmodatárvu daid gullelaš vuoigatvuođaide mat ávkkástallojit ekonomalaččat, galget datte juohke jagi dárkkistuvvot.

Boasta 311

Dás meroštallojuvvo opmodatárvu daid bivdovuoigatvuođain maid vuovdeeaiggát ieš ávkkástallá. Ii meroštallojuvvo opmodatárvu jus dán opmodagas ii leat addon goddinlohpi unnimusat ovttá eallái. Goddon elliid lohku geardduhuvvo daid árvvui mat leat ovdun iežas ávkkástallon bivdovuoigatvuođas, mii boahá ovdan Vearrodirektoráhta 2022 tákserennjuolggadusain § 3-2-5, ja buvttá geardduhuvvo “netto” kapitaliserendahkii mii 2022 ovddas lea biddjon 10:in, geahča Takserennjuolggadusaid § 2-1-5.

Boasta 312

Viessosadjeláigolága ovddeš rievdadusa mielde adno viesso- ja astoáiggeopmodagaid viessosajiid láigolaš vuoigatvuođa oamasteaddjin ja galgá dan ovddas opmodatvearuhuvvot. Láigolaš galgá opmodatvearuhuvvot eananláigodivada kapitaliseren gáibádusa ovddas iige láigovuoigatvuođa ovddas. Go opmodatárvvu meroštallan lea seamma goappašiid háviid, de galgá submi meroštallot nugo rávvejuvvon vulobealde.

Boasttat 313 - 315 Dáid boasttaide fievrriiduvvo kapitaliserjuvvon opmodatárvu vuoigatvuođain mat laktásit vuovdeopmodahkii. Opmodatárvvut meroštallojit nu ahte brutto láigosisaboahut geardduhuvvojit kapitaliserendahkii. Lea dušše iešalddis vuoigatvuođa láigosisaboahutu mii galgá leat mielde meroštallamis. Eará addosiid (ofelastin, láigohit fatnasa, beatnaga, idjadanbáikki je.) máksu ii galgga leat mielde. “Bruttoin” oavvilduvvo ahte hálldašangolot eai galgga das gessot.

Láigohuvvon čievravieččahaga, geađgeroggama ja sullasaččaid árvobidjamis, čujuhuvvo Vearrodirektoráhta cealkámuššii geardduhuvvon “Duomut, cealkámušat je. vearroáššiiin ja vearrogažaldagain” 1983, siidu 773.

Boasta 316 FUOM: FUOM: Dán boastta submái addo 25 proseantta árvobidjanvuoládus

vearromeroštallamis 316 boastta submi fievrreduvvo ovttalbmofitnodaga ovddas sisaboahito- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 4.5.4 bostii. Ovddasvástideaddji fitnodagat (ANS/DA/vuovdeovttasoamastus) fievrriid submi “fitnodatdieđáhussii” 512 bostii.

Oasusfitnodagat fertejit lákkit supmi sisaboahito- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 401 D bostii.

XIV. Boazodoallu - rehketoallogessi

Dása fievrreduvvo bajilgovva mii čájeha boazodoalloealáhusa doaibmabohtosa boazodoalloealáhusas ja boazodoallogessosa meroštallama.

Boasta 322

Dán bostii fievrriiduvvojit buot sisaboahut bohccos reidejuvvon buktagiin, ja bohccos ráhkaduvvon liigebuktagiin, oktan dujiiguin. Sisaboahutu njuvvonbohccuid vuovdimis ja liigebuktagiin njuovahakkii ja osttiide eai gula dán bostii ja fievrriiduvvojit 321 bostii.

Boasta 328 Manjel doaibmagoluid supmi gessosa, boahá dán boasttas ovdan boazoealáhusa čielga doaibmaboahut.

Boasta 329 Dás gessojit kapitálasisaboahut ja lasihuvvot kapitálagolot mat leat mielde doaibmabohtosis, muhto mat eai galgga váldot mielde gaskamearremeroštallamis.

Boasta 330

Boasta guoská sidjiide guđet atnet Ealáhusdieđáhusa 1 dahje Ealáhusdieđáhusa 5. Dán boasttas fertejit danne geassit/lasihit daid supmiid mat leat fievrreduvvon 3890 ja 7890.

Boasta 331 Go vearromáksi addá sisa ealáhusdieđáhusa 2, de galgá dát boasta adnot divvun dihte erohusaid gaskal rehketedololaš ja verolaš árvvuid, máhcahan dihte reanttuid mat ealáhusdieđáhussii lea čállon, divvun dihte vearuhis sisaboahut/iigeasusvuoigaduvvama haga goluid j.e.

Boasta 332

Vásttolaš fitnodagaid oasseváldiide guđiin ain lea gaskamearremearrideapmi, galgá submi sirdot RF-1220 101 bostii. Ovttalbmofitnodagaide ja oasusfitnodagaide fievrriiduvvo submi 345 bostii.

Boasta 333

Dása fievrriiduvvojit liigudeamit ja atnuiváldimat boazodolliid heaittihan- ja nuppástuhtinfondii/-foanddas. Atnuiváldimiid ja ruhtabidjamiid erohus mii boahá ovdan 333 boasttas, sirdo RF-1175 0402 boastta C kolonnii, (dahje RF-1167 0402 boastta C kolonnii). Jus atnuiváldin lea stuorámus, de šaddá divvunboasttas lasáhus. Jus liigudeapmi/ruhtabidjan lea stuorámus, de šaddá divvunboasttas geasus.

Boazodoallogessi

Geasus meroštallo dál sierra njuolggadusaid mielde, geahča XVI oasis vuolde.

Doppe gávdná maid gustovaš neriid gessosii.

FUOM! Boazodoallogessosa vuodus eai galgga váldot mielde passiivva kapitálasisaboahut/-golot ja vuoto- ja massinkonttu supmit mat dán ealáhusii laktásit, vrd. 329 ja 330 boasttaid.

Boasttat 334 ja 335

Dás čájehuvvo boazodoallogessosa meroštallan. Dát sirdo sisaboahito- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 3.2.16 bostii. Jus gaskamearremearrideapmi ii leat álggahuvvon, de vižžo submi mii galgá fievrriiduvvot 334 bostii ja 332 boasttas.

XV. Boazodoalu ja vuovdedoalu oasusfitnodaga sisaboádu

gaskamearremeroštallan

Vearrogeatnegas sisaboaktu boazodoalloealáhhusas galgá, go eavttut leat devdon, mearriduvvot gaskamearresisaboádu vuodul. Boazodoallu lea áidna ovttatolbmofitnodat gos sáhttet geavahit gaskamearremearrideami. Oasusserviide ja serviide main lea oassálastimeroštallan mat eaiggádit vuovddi, lei 2019 maŋemus jahki mas lei gaskamearremearrideapmi.

Boasta 345

Dása fievrriduvvo maŋemus sisaboaktogagi doaibmaboáduš (earret kapitálaboasttat) mat vižžojit boazodollui boasttas 332.

Boasta 347

Dás boaktá ovdán boazodoalu meroštallon gaskamearresisaboaktu.

Boasta 348

Dása fievrriduvvo boazodoalu divvojuvvon doaibmaboáduš, mii vižžo 345 boasttas.

Boasta 349 Dás ovdanboaktá boazodoalu jahkesisaboádu ja gaskamearresisaboádu erohus, maid ferte divvut ealáhusdieđáhusas vai sáhtta mearridit vearrogeatnegas sisaboádu. Submi sirdo RF-1175 0402 boastta C kolonnii (vejolaččat RF 1167 dahje RF-1368 0402 boastta C kolonnii).

Boasta 350 Dás boaktá ovdán vuovdedoalu meroštallon gaskamearresisaboaktu.

Boasta 351

Dása fievrriduvvo vuovdedoalu divvojuvvon doaibmaboáduš, mii vižžo 345 boasttas.

Boasta 353 Dás ovdanboaktá dat divvun mii galgá fievrriduvvot RF-1175 dahje RF-1368 0402C bostii.

XVI. Eanadoallu/gilvvagárdi/ guolgaeallit – rehketoalloeassi, ja eanandoallogessosa vuodđu

Fealta galgá devdot, vaikko it gáibitge eanandoallogessosa.

Sii guđet gáibidit eanandoallogessosa, galget russet 439 ja 440 boastta jearaldagaide.

Boasttat 411 - 429

Dása fievrriduvvo e/š/n brutto doaibmasisaboáduid doaibmasisaboáduid bajásibidjan (ealáhusdieđáhusa boasttat 3000 - 3900) mas leat ollislaš doaibmagolut gesson - mii dagaha 429 boastta doaibmabohtosa. Dát lea vuodđun vej.eanadoallogessosa meroštallamii.

Eanadoallogessosa

Dábálaš sisaboádu meroštallamis sáhtta addot eanadoallogessosa eanadoalu, šaddogárdi, náhkkealáhhusa ja honnetbuvttadeami positiivva ealáhusisaboáduš.

Eanadoallogessosa ii addo vuovdedoalu ja boazodoalu sisaboáduš. Gessosa birra boazodoalu ealáhusdoliide, geahča vulobealde.

Gáibiduvvo ahte guhte lea vuoigaduvvon eanadoallogessosii bajábealde namuhuvvon ealáhusain, jođiha dán doaimma nu ahte buvttada ja jođiha viehka olu iežas buktagiid. Geasus lea doalloovttadahkii gullelaš. Daid háviid go doalloovttodagas leat moadde doalu, addo dušše okta geasus. Gos eanet doallit, main juohkehaš oamasta iežas doalloovttadaga, jođihit muhtinlágan ovttasdoaluid, addo okta geasus juohke doallái. Makkár sisaboáduš addet eanandoallogessosii vuoigatvuoda, leat dat mat fátmastuvvojit Finánsadepartemeantta vearrólaga lánkaásahusa § 8-1 B oasis. Dás leat mielde vel “eará ealáhusdoaimma” sisaboáduš, go brutto gálvojohtu ii leat badjel 30 000 kr. Go muđui leat eavttut devdon, de gullet dan vuđđui dat kapitálasisaboáduš mat dábálaččat fievrriduvvojedje ovdeš eanandoalu ealáhusdieđáhusii.

Vai galgá leat vuoigaduvvon gessosii, de ferte doalli leat orrun doalloovttadagas badjel beali sisaboaktogagis 2021:s. Beroškeahtta orrungeatnegas, addo eanandoallogessosa vearrómáksi guhte jođiha honnetbuvttadeami dahje guolgaeallibiebma ealáhusain, jus muđui eará eavttut leat devdon.

Erenoamáš háviid buolvamolsumiid dáfus - mas nuorat buolva lea váldán badjelassas doalu - sáhtta addit sierralobi orrungeatnegas. Lihttoláigolaččatge guđet eai sáhte orrut doalus, sáhttet oazžut sierralobi orrungeatnegas. Vuoigaduvvon olmmoš ferte ankket orrut govttolaš lahka doalloovttadaga (vuollel 20 km adno álot “govttolaš lahkan”).

“Ráktogessosa”

Jus dus lea ealáhusisaboaktu ráktobuvttadeamiš

Romssas ja Finnmárkkus earret dán suohkaniin: Báhcavuotna, Beardu, Divrrát, Rivtták, Hárstták, Ivvárstádit, Giehtavuotna, Loabák, Málatvuopmi, Siellat, Sážžá, Ráisavuotna, Dielddanuorri ja Romsa, de sáhtta gáibidit sierra gessosa sisaboáduš. Gessosa fertet ieš meroštallat ja fievrridit sisaboaktu- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 3.2.17 bostii. Geahča vulobealde, máksomeriid ja eará njulggadusaid birra.

Máksomearrenjuolggadusat

eanandoallogessosii: Gessosat 2022 ovddas leat 93 000 ruvnno + 38 proseantta dan sisaboáduš mii lea badjel 93 000 ruvnno, gitta máksimála gessosii mii lea 195 000 ruvnno juohke doalloovttadaga nammii..

Boazodoallogessosiid gusket dát

máksimearit: Geasus 2022 ovddas leat 93 000 ruvnno lassin 38 proseanta valji sisaboaktosis, gitta máksimála gessosii mii lea 195 000 ruvnno.

Ráktogessosii gustojit dát máksimearit:

Gessosat 2022 ovddas leat 54 200 ruvnno. + 32 proseantta sisaboáduš mii lea badjel 54 200 ruvnno, gitta máksimála gessosii mii lea 142 000 ruvnno juohke doalloovttadaga nammii.

li sáhte addit eanet go ovttá gessosa juohke vearrómáksi nammii. Go vearrómáksi jođiha eanet go ovttá ealáhusa, ealáhusain eanandoallu, boazodoallu ja ráktobuvttadeapmi, de galget gessosat meroštallot juohke ealáhusii. Vearromáksi guđes lea gáibáduš oazžut eanet go ovttá dán gessosiin, sáhtta addit eanemusat 195 000 kr gessosiin.

Obbalaččat:

Gessosat sáhttet dušše vuolidit dáid doaimmaid sisaboádu nollii. Jus dákkár doaimma sisaboaktu lea omd. 14 000 kr, de šaddá geasus 14 000 kr. Dat doaibma mii vuoigadahtta gessosa, ferte leat jođihuvvon badjel beali sisaboaktogagis. Guđet juogadit dan ealáhusa sisaboádu ja addet sisa oktasaš ealáhusdieđáhusa, galget juogadit gessosa gaskaneaset seamma goris go sin sisaboáduš leat. Eanandoallogessosii lea doarvái ahte okta dán lea registrerejuvvon orruma doalloovttadagas, vrd. ovddabealde.

FUOM! Boazodoallogessosa ja "ráktogessosa" vuodu meroštallamis, eai galgga dáid ealáhusaide gulli passiivva kapitálasisaboadut váldot mielde.

Eanadoallogessosa meroštallan

Boasttat 430-436

Dása fievrriduvvojat dat boasttat mat lassin doaibmabohtosii gullet vel eanadoallogessosa meroštallanvuodui.

Boasttat 431 ja 432 Dása fievrriduvvojat kapitálasisaboadut/golut mat eai leat mielde doaibmabohtosis, muhto mat laktásit eanadoalloboimii.

Boasta 433

Sii sáhttet guđet dan dáhttot, váldit vuovdedoalu dahje eará ealáhusa biomássa-

/muorrabuvttadeami šáblongameroštallon sisaboadu eanandoalu sisabohtui, lasihan dihte eanadoallogessosa vuodu. Sii geat sirdet dán sisaboadu vuovdedoalus, galget viežžat supmiid boasttas 523 dahje 270 skovis RF-1177 "Eanadoallu".

Submi mii galgá sirdot, galgá máksimálat dahkat 55 proseantta doaimma brutto buvttadansisaboadus. Submi fievrriduvvo nai ealáhusdieđáhusa bostii 0402 bostii C kolonnii eanadoalus positiivva ovdamerkestagain.

Sisabohtu dan ealáhusas mas biomássasisabohtu sirdo, ferte vuoliduvvot vástideaddji ealáhusdieđáhusa 0402 boastta C kolonnas.

Boasta 434 Go vearromáksi addá sisa ealáhusdieđáhusa 2, de galgá dát boastta adnot divvun dihte erohusaid gaskal rehketdololaš ja verolaš árvvuid, máhcahan dihte reanttuid mat leat fievrriduvvon ealáhusdieđáhusii, divvun dihte vearuhis sisaboaduid/ii-geasusvuogaduvvama haga goluid j.e.

Boasta 435

Dás boahťa ovdan ollislaš ealáhusisabohtu eanandoalus/gilvvagárddis/ guolgaealliealáhusas/ honnetbuvttadeamis, mii lea eanadoallogessosa meroštallanvuodus mielde.

Boasta 436

Jus leat ovttasdoalu/ANS/DA oassálasti eanandoalus dahje guolgaealliealáhusas ja dus lea eanadoallogessosii gáibádus, de galgá dása fievrridit dan oasi eanadoallogessosa meroštallanvuodus mii

gullá fitnodahkii. Submi vižžo "Oassálastidieđáhusas" RF-1221, 1155 boasttas, minus 1156 boastta. Eambobo vuodđomeroštallama birra, geahča "oassálastidieđáhusa " RF-1222 bagadusa. ANS/DA ovttasdoalu oassálasti, guđes lea eanadoallogessosii gáibádus, muhto guhte ii atte sierra ealáhusdieđáhusa ja RF-1177, meroštallá iežas gessosa dan vuodul mii boahťa ovdan "Oassálastidieđáhusa" RF1221 1155 boasttas.

Boasta 437

Dás boahťa ovdán eanadoallogessosa ollislaš meroštallanvuoddu.

Boasta 438

Dása fievrrida meroštallon eanadoallogessosa. Boastta galgá dušše deavdit go eavttut leat devdon, geahča ovdalis "Eanadoallogearas" bajilčállagis.

Boasta 439

Vai sáhttá deavdit 438 boastta "Meroštallon eanadoallogearas", de fertet vástidan "juo" 439 boastta goappaš dárkkistangažaldagain. Orrunáiggi eavttut soitet leat devdon jus don leat buolvamolsumis váldán badjelasas opmodaga, muhto it ieš vuos oro doalus. Sáhtát dasto lihtoláigolažžan deavdit orrunáiggi gáibádusaid, jus it sáhte orrut opmodagas, go lihtoláigoheadji das orru.

Boasta 440

Dás galgá vástidit leago eanandoalu/gilvvagárdi/guolgaealliid sisabohtu mii galgá leat eanadoallogessosa vuodđun 437 boasttas, vásttolaš fitnodagas mas lea okta oktasaš doalloovttadat. Oktasaš doalloovttadat mearkkaša ahte ovttatat máksimálat sáhttá olahit ovttá eanadoallogessosa, mii galgá oassálastiid gaskkas juogaduvvot. Náittosguoimmit geat goappašagat gáibideaba eanadoallogessosa ferteba dása russet "jua".

XVII. Sierra gessosiin náittosguoibmejuohkin

Sii geat gáibidit dáid gessosiid juohkit náittosguoimmiid gaskkas, fertejit deavdit fealltaid ja fievrridit supmiid iežaset vearrodieđáhusa guoski boasttaide. Eanadoallogearas fievrriduvvo sisabohtu- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa bostii 3.2.15. Boazodoallogearas bostii 3.2.16.

XVIII. Dieđut vuoitto birra go realiseredettiin dábálaš eanandoalu dahje vuovdedoalu mii vearrologa § 1211 (4) mielde ii galgga leat meroštallon personsisaboadus.

2016 sisabohtojagi rájes ii galgga vuoitto realiseremis dábálaš eanandoalu ja vuovdedoalu, leat ovttaolbmofitnodaga personsisabohtovuodus mielde, vearrologa ođđa § 12-11 njealját laddasa mielde. Vuoitto vuovdimis dábálaš eanandoalu dahje vuovdedoalu maid lea háhkan ovdal ođđajagimánu 1.b.2016, galgá leat personsisaboadu meroštallanvuodus mielde, vaikko muhtin oassi vuoitto mearriduvvo áiggi dáfus manjel. Vuoitto vuovdimis dábálaš eanandoalu dahje vuovdedoalu viessosaji, mii ii lean badjel 15 000 kr, vrd. vl. § 12-11 (4) nu movt dat lei 2015 rádjái, ja mii lea háhkkon ovdal ođđajagimánu 1.b. 2016, ii leat leat meroštallanvuodus mielde.

Boasta 450

Dása fievrriduvvo(-jit) máksu(-vssut).

Boasta 451 Opmodaga

meroštallon boahťiárvu fievrriduvvo dása (oktan vej.bajásmuddemiin).

Boasta 452:

Dás boahťa vuoitto ovdán.

Boasta 453

Jus vuoitto galgá váldot vuoitto- ja massinkonttus (RF-1219), de galgá skovis addot sierra gáhppálat dán vuoitto ovddas. Vuoitto, dat oassi mii dán jagis váldo sisabohtun, galgá dán bostii fievrriduvvot. Jus olles vuoitto lea jagis fievrriduvvon sisabohtun, de dat submi mii lea fievrriduvvon 452 bostii, fievrriduvvo nai 453 bostii. Submi galgá sirdot Personsisaboadu meroštallanskovi (RF-1224) 1.6 bostii, ja vuoitto gessojuvvo de eret personsisabohtovuodus.

XIX Vuovdedoallu – ovttaolbmofitnodagaid jagáš sisaboadut ja golut

Boasttat 501-502

Dása fievrriduvvojat vuovdedoalloealáhusa brutto doaibmasisaboadut ealáhusdieđáhusa 3000 ja 3100 boasttain.

Boasta 504

Dása váldojuvvojat mielde sisaboadut bivddus, guolástusas, darfečuohppamis,

čievrvieččahagain, láigosisabođuin, gahčahatvuoigatvuođaid sisabođuin ja eará láigohansisabođuin. Dákkár sisabođuid ii sáhte fievrridit hirsakontui.

Boasta 505 Dása fievrriduvvo negatiivva sálđo sisabohtu, mii lea šaddan dán jagi dahje ovddeš jagiid. Sisabođu ii sáhte fievrridit hirsakontui. Daid sisabohtojagiin goas a, c, d ja j joavkku sálđo, mearriduvvon vearrolága § 14-42 mielde, lea negatiiva, galgá boahtofievrridit ovta oasi mii unnimusat vástida joavkku alimus vuolidahttinmeari.

Boasta 506

Dása fievrriduvvo jagáš vuoito- ja massinkonttu sisabohtu/geasus. Jus sálđo lea positiiva, de galgá sálđos unnimusat 20 proseantta sisabohtofievrridit. Jus lea negatiiva sálđo, de sáhtá gitta 20 proseantta geasufievrridit. Sisabođu/gessosa ii sáhte fievrridit hirsakontui.

Boasta 509

Dán bostii fievrrida ollislaš doaibmagoluid

Boasta 510

Jus čálát maidege dán bostii, de várut ahte goappašat kolonnat devdijit seamma supmiin. Supmiin galgá leat nuppegežiid ovdamerkestat.

Boasta 523

Deike fievrriduvvo geasus jus soaitá sirdit (válljenfriddja) šáblongameroštallon sisabođu biomássa-/ muorrabuvttadeamis vuovdedollui, vai lasiha eanandoallogessosa vuodu. Šáblongameroštallon sisabohtu maid sáhtá sirdit, galgá máksimálat meroštallot muora/biomássa buvttadeamis 55 %:i bruttosisabođus. FUOM: Vástideaddji submi galgá biddjot ealáhusdieđáhussii 1 (RF- 1175) dahje Ealáhusdieđáhussii 5 (RF-1368) eanandoalu 0402 C bostii.

Boasta 525

Fuomáš ahte vej.vuollebáza galgá mannat hirsakontui, muhto badjebáhcaaga dáfus sáhtá válljet.

Boasta 526

Dása sáhtá dušše fievrridit supmi jus lea badjebáza 525 boasttas.

XX Hirsakontu (ovttaolbmofitnodagaid váste)

Galgá ásahevvoht hirsakontu juohke doalu/suohkana ovddas gos vearrogeatnegasas lea vuovdi

Boasta 532

Dán bostii bidjet ovddit jagi hirsakonttu sálđo. Dát guoská nai dain dilálašvuodain go don leat badjelasváldán eanandoalu jotkkolašvuodain ja mas ovddit eaiggádis lea leamašan hirsakontu. Dalle adno ovddit eaiggáda ovddit jagi hirsakonttu sálđo.

Boasta 535

Dás bohtá ovdan dán jagáš vuovdedoalu badjebáza mii ii leat njuolga sisabohtofievrriduvvon sisabohtojagis dahje dán jagáš vuovdedoalu vuollebáza. Njuolggadusat vuoito- ja massinkonttu birra, vrd. § 14-45, gustojit vástideaddji nu guhkás go dat heivejit hirsakontui. Jus fitnodat addá sisa ealáhusdieđáhusa 1 dahje Ealáhusdieđáhusa 5, oktiivástida submi ealáhusdieđáhusaid 7910 boasttain.

Boasta 537

Jus boastta 536 sálđovuoddu lea

Boasta 539

Jus boastta 536 sálđovuoddu lea negatiiva, de fievrrida vuodus eanemus 20 proseantta dákko geasusin.

XXI. Vuovdedoalu jagáš badjebáza/vuollebáza

Boasta 551 Dása fievrriduvvo hirsakonttu jagáš sisabohtolasáhus/ sisabohtogeasus.

Leaš dal juogo 537 boastta vai 539.

Boasta 552

Submi mii dása galgá, bohtá ovdan 511 ja 526 boasttaid supmis.

Boasta 553

Dás máhcahuvvo submi mii lea sirdon eanandollui 523 boasttas.